

Nr 212.

Ankom till riksdagens kansli den 10 juni 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående avsättning för år 1920 till statsverkets fond av rusdrycksmedel.

(4:e avd.)

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1920 har Kungl. Maj:t, under titel »utgifter för kapitalökning» föreslagit riksdagen

dels att, under förutsättning att inkomsterna av brännvinstillverkningskatt, brännvinsförsäljningsmedel, maltskatt och punschskatt för åren 1918 och 1919 understiga 41,900,000 kronor, för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel av det belopp, varmed samma inkomster för år 1920 må komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster under närmast föregående tre år, anvisa ett förslagsanslag å 5,800,000 kronor,

dels ock att till statsverkets fond av rusdrycksmedel såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 360,000 kronor.

Vad angår förstnämnda anslag å 5,800,000 kronor har departementschefen till statsrådsprotokollet rörande inkomstberäkningen anfört följande:

»I förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel stadgas i förordningens 1 §, sådan den lyder efter ändring den 10 november 1916, följande:

Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt och brännvinsförsäljningsmedel skall, efter restitution för denaturerat brännvin och för malt, som vid skattepliktigt bryggeri

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 98 häft. (Nr 209—213.) 2

omedelbart använts för tillverkning av svagdricka, till en särskild fond avsättas vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfäres, om därefter vid årligen verkställd uträkning befinnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.

Till fonden skall jämväl läggas statsverkets inkomst av spirituosa-accis.'

Det i förordningen förutsatta fallet, att den hittills gällande maximisiffran 41,900,000 kronor för det belopp av rusdrycksmedel, som må för statsregleringsändamål tagas i anspråk, skall ersättas av en ny sådan maximisiffran, synes komma att inträffa, då 1919 års riksbokslut föreligger, alltså under det statsregleringsår, om vilket nu är fråga.

Medan under år 1916 inkomsten av de fyra först i fondförordningen nämnda rusdrycksmedlen uppgått till ungefär 43.2 miljoner, har den för år 1917 enligt riksbokslutet utgjort 21.2 miljoner kronor. För åren 1918 och 1919 torde motsvarande belopp komma att uppgå i runda tal till: för år 1918 14.9 miljoner och för år 1919 14.8 miljoner. Sedan alltså för vart och ett av dessa tre år 1917, 1918 och 1919 inkomsten understigit beloppet 41.9 miljoner, har man att, beträffande år 1920, lägga till grund ett nytt maximibelopp, utgörande medeltalet för de tre närmast föregående åren. Det exakta bestämmandet av detta medeltal kan givetvis ej ske, förrän riksbokslutet är känt för år 1919, således ett gott stycke in på år 1920. Att till dess undanskjuta varje hänsynstagande till nu påpekade omständighet skulle uppenbarligen innebära, att man för år 1920 och sannolikt även för år 1921 komme att räkna vid statsregleringen med en tillgång, som icke får för ändamålet disponeras. Ty av det beräknade beloppet 22.8 miljoner för rusdrycksmedlen år 1920 läres — såvitt nu kan bedömas — icke mer än ungefär 17 miljoner, vilket är medeltalet för åren 1917—1919, kunna få tagas i bruk, medan överskottet, eller 5.8 miljoner, bör vid 1920 års bokslut tillföras rusdrycksmedelsfonden.

Under sådana omständigheter synes det vara lämpligast, att man icke nu för ordinära statsutgifter disponerar mer av 1920 års rusdrycksmedel än förutnämnda medeltalsbeloppet 17 miljoner. Budgetmässigt synes detta böra utföras så, att å inkomstsidan visserligen uppföras de av statskontoret beräknade beloppen, tillhoppa 22.8 miljoner, men att

samtidigt under utgifter för kapitalökning uppföres som förslagsanslag en avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel å 5.8 miljoner kronor vid sidan av den regelbundet återkommande avsättningen av fondens räntemedel. Skulle det exakta medeltalsbeloppet komma att avvika från det härförut antagna, skulle därav, liksom därest de faktiska inkomsterna komma att avvika från de i riksstaten upptagna summorna, intet annat föränledas än att, då anslaget erhåller förslagsanslags karaktär, det verkliga överskottet över det rätta medeltalet skulle i överensstämmelse med förordningen tillföras fonden. Eventuellt kunde en del av anslaget komma att gå till kassafonden.»

Vidkommande det senare av Kungl. Maj:t äskade anslaget å 360,000 kronor avser detta ränteavkastningen av fonden, vilken enligt gällande bestämmelser skall läggas till kapitalet.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) under förutsättning dels att inkomstitlarna brännvinstillverkningsskatt, brännvinsförsäljningsmedel, maltskatt och punschskatt i riksstaten för år 1920 upptagas med ett sammanlagt belopp av 22,800,000 kronor, dels ock att inkomsterna av förenämnda inkomstitlar för åren 1918 och 1919 understiga 41,900,000 kronor, för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel av det belopp, varmed samma inkomster för år 1920 må komma att överstiga medeltalet av motsvarande inkomster under närmast föregående tre år, anvisa ett förslagsanslag å 5,800,000 kronor,

b) för avsättning till statsverkets fond av rusdrycksmedel, att av fondens avkastning direkt utgå, anvisa ett förslagsanslag å 360,000 kronor.

Stockholm den 10 juni 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.